

Thế Hệ Doanh Nhân Tiên Phong Tự Tin Cam Kết Với Thế Giới

ESG & Sustainability Transformation

Hung NINH

12/2023

ESG Transformation

Thế Hệ Doanh Nhân Tiên Phong Tự Tin Cam Kết Với Thế Giới

Việt Nam đứng trước cả cơ hội và thách thức phải thực hiện chuyển đổi mô hình tăng trưởng dựa trên đổi mới, sáng tạo và phát triển bền vững. Trong đó, doanh nghiệp, doanh nhân là lực lượng tuyến đầu cần trước hết làm tốt trách nhiệm xã hội – Be Responsible, công bố rộng rãi để lan tỏa giá trị tích cực – Report It, từ đó cùng chia sẻ lợi ích với xã hội – Be Rewarded.

Ở một nền kinh tế thuần nông gắn với con trâu và cái cày, bị tàn phá sơ xác sau chiến tranh, thế hệ doanh nhân mới lĩnh ấn tiên phong và trưởng thành trong thời kỳ đất nước Đổi Mới và chập chững mở cửa ra với thế giới. Ngay lập tức, áp lực gia tăng dân số và đô thị hóa nhanh phải tạo nhiều công ăn việc làm, cạnh tranh quốc tế và nhu cầu tích lũy tư bản sơ khai, chúng ta đã phát triển công nghiệp gia công, lắp ráp ở trình độ thấp theo chiều rộng, nhưng còn nhiều yếu kém và lơ lửng trong quản lý.

Với sức mạnh kinh tế tích lũy trong hàng chục năm cũng như vị thế Việt Nam trong bản đồ địa chiến lược thế giới, chưa bao giờ trong lịch sử, nước nhà có được cơ đồ to lớn như ngày nay. Nhưng hệ lụy kéo theo là thâm dụng nguyên nhiên vật liệu, năng suất lao động thấp, ngay cả nguồn tài nguyên thiên nhiên mà bao thế hệ vẫn tự hào cũng dần cạn kiệt. Xui là ô nhiễm môi trường nghiêm trọng kết hợp với tác động ngày càng rõ từ biến đổi khí hậu như bão, lũ, xâm thực, hạn, mặn, đất đai bạc màu đang đặt ra những thách thức chưa có tiền lệ đối với sự phát triển bền vững của Việt Nam. Xã hội ta cũng đang phải gồng mình để bắt kịp tốc độ phát triển kinh tế thị trường trong thời đại thông tin không biên giới và đột phá công nghệ phát triển chưa từng có. Sự bất công bằng xã hội, vẫn nạn tham nhũng và suy thoái đạo đức lối sống làm đau đầu các nhà quản lý.

Về giải pháp thì đã có những phong trào như chấn hưng văn hóa, công bằng xã hội, xóa đói giảm nghèo bền vững, quyền phụ nữ và đối tượng yếu thế, minh bạch và phòng chống tham nhũng, chống lãng phí, khuyến khích kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn, kinh tế số, và ứng phó với biến đổi khí hậu,... Thế giới gọi chung là ESG với trọng tâm giải quyết bao trùm 3 nhóm vấn đề lớn, cũng là 3 yếu tố quyết định của phát triển bền vững là Environmental – Môi trường, Social – Xã hội, và Governance – Quản trị.

Năm 2021, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã cam kết đưa mức phát thải nhà kính tại Việt Nam về 0 (net-zero) vào giữa thế kỷ. Đồng thời, Chính phủ Việt Nam cũng đã ban hành “Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh giai đoạn 2011-2020 và tầm nhìn đến năm 2050” nhằm thúc đẩy và đảm bảo mục tiêu phát triển kinh tế xanh gắn với phát triển bền vững một cách toàn diện. Vừa qua, Chính phủ cũng đã phê duyệt “Lộ trình thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững Việt Nam đến năm 2030”. Trong đó, vai trò của khu vực kinh tế tư nhân và cộng đồng doanh nhân được nhấn mạnh như là một yếu tố thúc đẩy thành công các mục tiêu này.

Trong bối cảnh chung đó, không chỉ dừng lại ở lời nói suông, giới doanh nhân yêu nước với tinh thần tiên phong và cống hiến đã biến các khái niệm trên thành hành động nhằm đem lại lợi ích thiết thực cho chính mình, đồng thời đóng góp tích cực cho cộng đồng.

Theo khảo sát của công ty tư vấn Bain về Quản trị môi trường, xã hội và doanh nghiệp khu vực châu Á - Thái Bình Dương năm 2022 của gần 17.000 người tại 11 quốc gia, người tiêu dùng ở các nước đang phát triển như Việt Nam, Philippines, Indonesia,... quan tâm về môi trường và xã hội nhiều hơn so với các nước phát triển.

Đáng chú ý, Việt Nam đứng đầu danh sách về mong muốn doanh nghiệp đóng vai trò dẫn dắt quá trình chuyển đổi để phát triển bền vững. Trong khi đó, ở các nước như Malaysia, Trung Quốc, Singapore, Thái Lan, người tiêu dùng kỳ vọng chính phủ giữ vai trò này.

Sau COVID-19, Quỹ và Trường liên cấp Hy Vọng đặt tại Đà Nẵng được thành lập bởi Tập đoàn FPT và VnExpress đã cam kết nuôi dưỡng và đào tạo tới năm 20 tuổi cho hàng ngàn em học sinh mồ côi vì đại dịch, với mong muốn chia sẻ, yêu thương, nâng bước trưởng thành cho các em.

Dự án “Hồi sinh rác thải nhựa” của Unilever Việt Nam đã hỗ trợ hơn 2.500 lao động không chính thức nghề ve chai cải thiện điều kiện sống và lao động, cung cấp thiết bị bảo hộ lao động, sản phẩm chăm sóc gia đình và cá nhân hằng tháng. Dự án đã góp phần trao quyền, trao cơ hội cho phụ nữ phát triển, tạo giá trị gia tăng tích cực cho xã hội và cộng đồng, từ đó nâng cao vị thế của nữ giới trong gia đình và xã hội, góp phần thúc đẩy cam kết bình đẳng giới.

Việc theo đuổi mô hình sản xuất lúa gạo bền vững quốc tế SRP (Sustainable Rice Platform) mang lại cho Tập đoàn Lộc Trời nhiều lợi ích khi hợp tác với Hợp tác xã Nông nghiệp An Bình, Huyện Thoại Sơn (An Giang). Một khi tín chỉ carbon được xác lập lên hệ thống đánh giá và thẩm định của The Gold Standard, đây sẽ là “hồ sơ xanh” cho mảng xuất khẩu gạo sang thị trường châu Âu và Hoa Kỳ, giúp tăng tính cạnh tranh của doanh nghiệp khi luật về thuế carbon có hiệu lực vào năm 2025 ở các quốc gia này.

Hưởng ứng chủ trương “xanh hóa” ngành thủy sản, Navico ở vùng Đồng bằng sông Cửu Long đã đầu tư xây dựng nhiều vùng nuôi cá tra kiểu mẫu, sử dụng năng lượng mặt trời, quy trình nước tuần hoàn (hạn chế xả thải ra môi trường), dùng dây chuyền tự động cho ăn... với diện tích gần 1.000ha mặt nước. Doanh nghiệp vừa tiết kiệm được chi phí năng lượng lại chung tay cộng đồng trong bảo vệ môi trường chung, hướng đến mục tiêu đạt phát thải ròng bằng “0” vào năm 2050 mà Chính phủ Việt Nam đã cam kết.

Từ năm 2016, khi hàng trăm thương hiệu thời trang lớn như Nike, Adidas, Puma, H&M, Hugo Boss... cùng cam kết tăng thị phần polyster tái chế lên 45% vào năm 2025, Sợi Thế Kỷ (STK) đã dự báo nhu cầu sợi tái chế sẽ bùng nổ trong tương lai, nên quyết định đưa loại sợi này thành sản phẩm trọng tâm, động lực tăng trưởng cho Công ty trong trung và dài hạn

Cần nói thêm, ngành may mặc và da giày chiếm khoảng 8,1% tác động đến tổng lượng phát thải khí nhà kính toàn cầu, trong đó tất cả công đoạn làm ra sản phẩm sợi nhân tạo chịu trách nhiệm đến 68% lượng phát thải của toàn ngành. Việc STK tăng tỷ lệ sử dụng nguồn nguyên liệu tái chế, tăng tỷ trọng sợi recycle trong tổng doanh thu lên hơn 50% trong năm 2021 và hướng tới mục tiêu 100% vào năm 2025 (đối với nhà máy hiện hữu ở Củ Chi và Trảng Bàng); sợi nhuộm dope dyed... có một ý nghĩa rất lớn. Công ty đã gián tiếp tái chế 3,04 tỷ chai nhựa đã qua sử dụng, góp phần giảm rác thải nhựa.

Về mặt doanh thu, với yêu cầu về quy tắc xuất xứ theo các FTA thân thiện với môi trường giúp nhu cầu sợi tái chế lên cao, giúp hoạt động kinh doanh của Sợi Thế Kỷ hưởng lợi.

Bã cafe thường được coi là rác thải trong kinh tế tuyến tính, nhưng Nestle Việt Nam ứng dụng kinh tế tuần hoàn, bã cafe sau chế biến được sử dụng làm viên năng lượng sinh khối, thay thế hơn 74% nguồn năng lượng cho vận hành lò hơi. Cùng với đó, cát thải tạo ra trong quá trình vận hành lò hơi được sử dụng làm viên gạch không nung; bùn thải cafe được dùng làm phân vi sinh. Gạch không nung này được sử dụng cho công trình thương mại và dân dụng khắp vùng Tây Nguyên và Nam Trung Bộ.

HomeCredit gây tiếng vang với Dự án Home For Life - Đồng hành cùng phụ nữ làm chủ cuộc sống. Đây là chương trình mở rộng và chuẩn hóa của hoạt động hỗ trợ phụ nữ thường niên trong nhiều năm qua thông qua các gói vay 0% lãi suất phục vụ phát triển sinh kế và các lớp đào tạo kỹ năng quản lý tài chính cá nhân - hộ gia đình. Dự án Triển khai trong suốt 10 năm với số vốn lên tới 3 tỷ đồng. Sau 5 tháng đầu triển khai tại tỉnh Yên Bái (tháng 11/2022 - tháng 5/2023), kết quả là 100% số người được hỗ trợ biết cách xây dựng mô hình kinh doanh phù hợp; 90% số người tham gia khóa học biết cách tính toán, dự báo doanh thu, chi phí và lãi lỗ cho mô hình của mình; 51% số người được hỗ trợ ghi nhận thu nhập tăng và có tiền tiết kiệm.

Không chỉ các tập đoàn lớn với nguồn lực dồi dào, doanh nghiệp nhỏ và vừa cũng đóng góp không nhỏ phát triển bền vững trong hoạt động sản xuất kinh doanh, phù hợp với đặc thù ngành nghề và năng lực của mình. Công ty cổ phần lâm sản và khoáng sản Tuyên Quang chuyên sản xuất gạch Tuynel công nghệ cao đã theo đuổi mô hình kinh tế xanh từ những ngày đầu thành lập. Sản xuất gạch nung truyền thống sử dụng nguồn nguyên liệu là đất sét, đất ruộng nạc, đốt từ than tự nhiên. Hậu quả là người nông dân mất đất ruộng, ô nhiễm môi trường. Để thay thế, nhà máy đã chủ động, sáng tạo, tìm kiếm các loại phế liệu khác như đất béc thải của các mỏ khai thác khoáng sản, các chất thải rắn như gạch vỡ, bê tông phá dỡ... và sản xuất với công nghệ tuần hoàn. Thành phẩm có giá thành cạnh tranh, lại đáp ứng mọi tiêu chuẩn chất lượng của vật liệu trong các công trình xây dựng hiện đại.

Và còn rất nhiều doanh nghiệp khác đã và đang hành động vì niềm tin giống như Chủ tịch Tập đoàn Masan Phạm Đăng Quang từng nói, đại ý rằng: Khi đã chân thành phụng sự xã hội, đem lại cho mọi người những giá trị đích thực, bạn sẽ được tưởng thưởng và đi được ra thế giới.

"Bạn sẽ thường thấy một số bạn bè trên Facebook của mình chia sẻ các hình ảnh mà họ đi làm từ thiện. Lại có những người đã làm rất nhiều dự án cộng đồng nhưng khiêm tốn và không bao giờ kể ra. Nhiều người khó chịu, nói rằng: Đi từ thiện mà khoe khoang, còn gì là làm phước? Nhưng không hẳn thế, chúng ta hãy nhìn ở góc độ rằng họ muốn lan tỏa thông tin, dự án đó tới nhiều người hơn, lan tỏa năng lượng tích cực để có thể chung tay tạo ra các giá trị lớn hơn" - Ông Phạm Nguyễn Vinh, Giám đốc phát triển doanh nghiệp của Dragon Capital nói.

Giám đốc truyền thông của Tập đoàn Bảo Việt là Bà Nguyễn Thanh Hoa cho biết, Bảo Việt là một trong những đơn vị đầu tiên theo đuổi chiến lược phát triển bền vững và triển khai các báo cáo phát triển bền vững theo tiêu chuẩn quốc tế từ khi khái niệm này còn xa lạ ở Việt Nam. Chia sẻ thông tin một cách rộng rãi không chỉ đem lại lợi ích cho bản thân doanh nghiệp, nó còn trực tiếp truyền thông và tạo cảm hứng cho các doanh nghiệp khác biết cách thức đạt được những điều cao quý đôi khi không khó. Sau đó, với những cá nhân, tổ chức muốn học hỏi kinh nghiệm trong phát triển bền vững và thực hiện báo cáo phát triển bền vững, Bảo Việt có thể trở thành một case study để tham khảo.

Nhưng nếu một doanh nghiệp nào đó, vẫn tạo ra lợi nhuận nhờ các hành vi gây ô nhiễm môi trường và bóc lột sức lao động người tàn tật với điều kiện làm việc tồi tệ rồi dùng lợi nhuận đó đi làm từ thiện rồi làm truyền thông thì hoạt động từ thiện đó chỉ là đang cố tẩy xanh - Green Wash.

Từng có doanh nghiệp nhận được nhiều bằng khen, giải thưởng cho các chương trình bảo vệ môi trường sinh thái và hoạt động thiện nguyện, nhưng cuối cùng lại là thủ phạm giết chết một dòng sông do xả chất thải lỏng nguy hại suốt hơn 1 thập kỷ. Đó là một ví dụ đau đớn cho việc dùng lợi nhuận "bất chính" để đi hoạt động xã hội mà không được các cơ quan trao

giải kiểm tra, thẩm định chặt chẽ. Đồng thời, củng cố cho những nghi ngờ của dư luận về độ tin cậy của các giải thưởng được trao.

Trong thời đại truyền thông số và hội nhập toàn cầu, mọi khía cạnh cần được đo lường và có thể so sánh minh bạch theo các chuẩn mực độc lập, uy tín và có thể kiểm chứng. Các doanh nghiệp, doanh nhân có thể chủ động cam kết và tự tin công bố thành quả đạt được và cả những vấn đề có thể cải thiện của mình để chung tay giải quyết các vấn đề không của riêng ai, từ đó khuyến khích ngày càng nhiều doanh nghiệp noi theo. Xã hội sẽ ghi nhận sự đóng góp và từ đó làm tăng giá trị thông qua giải quyết các khó khăn và nhu cầu của doanh nghiệp về nguồn vốn xanh ưu đãi, mở rộng thị trường, sức mạnh thương hiệu, sự tin tưởng trong đội ngũ nhân sự cũng như nhà đầu tư, dẫn đến cổ phiếu được định giá cao hơn.

Cách thức thì đã có, doanh nghiệp hãy bắt đầu ngay bây giờ bằng việc chủ động ứng dụng số hóa trong quản trị để đưa ra Báo cáo ESG về Phát triển Bền vững có tính hệ thống và tự động hóa hoàn toàn theo thời gian thực, trên cơ sở công nghệ AI và điện toán đám mây.

Ngoài Chỉ số Phát triển bền vững (VNSI) do HOSE công bố, doanh nghiệp tại Việt Nam tùy thuộc ngành nghề và đặc thù, hoàn toàn có thể chọn báo cáo theo một hoặc nhiều trong số các khuôn khổ/ tiêu chuẩn bao quát nhất về ESG đang được công nhận rộng rãi trên toàn cầu:

- Global Reporting Initiative (GRI - Sáng kiến Báo cáo Toàn cầu),
- Carbon Disclosure Project (CDP - trước đây là 'Dự án Công bố Carbon'),
- Climate Disclosure Standards Board (CDSB - Ủy ban Tiêu chuẩn Công bố Khí hậu),
- Sustainability Accounting Standards Board (SASB - Hội đồng Chuẩn mực Kế toán Bền vững),
- Science-Based Targets Initiative (SBTi - Sáng kiến Mục tiêu Dựa trên Khoa học)
- Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD - Lực lượng Đặc nhiệm về Công khai Tài chính Liên quan đến Khí hậu),
- International Sustainability Standards Board (ISSB - Hội đồng Tiêu chuẩn Bền vững Quốc tế),
- International Organization for Standardization (ISO - Tổ chức Tiêu chuẩn hóa Quốc tế),
- Green Business Bureau (GBB - Cục Kinh Doanh Xanh),
- UN Sustainable Development Goals (SDGs - Các Mục tiêu Phát triển Bền vững của Liên Hợp Quốc),
- UN Principles for Responsible Investment (PRI - Nguyên tắc của Liên Hợp Quốc về đầu tư có trách nhiệm), ...

Lưu ý ở đây là các tiêu chuẩn thường yêu cầu xung đột dữ liệu cạnh tranh với nhau và nếu kết hợp nhiều tiêu chuẩn lại sẽ dẫn tới tình trạng hỗn loạn trong cách báo cáo truyền thống. Nhưng khi bạn ứng dụng một công nghệ SaaS tiên tiến, điều này hoàn toàn được giải quyết.

Khác với cách lập báo cáo truyền thống tốn công và tốn sức, mất nhiều thời gian và ảnh hưởng đến hoạt động hàng ngày của doanh nghiệp; giờ đây, với công nghệ số, các bạn chỉ cần làm duy nhất lần đầu, sau đó hàng quý hay hàng năm, doanh nghiệp có thể xuất báo cáo ESG chỉ bằng một cú click. Thế giới đang thay đổi với tốc độ chưa từng có và chính những doanh nghiệp thích nghi và nắm bắt các công nghệ mới sẽ tiếp tục phát triển mạnh mẽ trong kỷ nguyên do công nghệ thúc đẩy này.

Báo cáo ESG một khi đã được kiểm toán độc lập như tấm hộ chiếu bảo chứng quyền lực cao nhất về phát triển bền vững của bất kỳ tổ chức hay doanh nghiệp nào trên thế giới, dù ở bất cứ ngành nghề và lĩnh vực gì. Báo cáo ESG theo chuẩn mực quốc tế tạo niềm tin tuyệt đối có thể kiểm chứng cho khách hàng, đối tác và ngay cả các quỹ đầu tư khắt khe cung

cấp các gói tín dụng xanh và đồng hành dài hạn với điều kiện ưu đãi nhất chỉ dành cho các tay chơi dẫn đầu thị trường.

Để tìm hiểu thêm về ESG và các mô hình liên quan đến tính bền vững, vui lòng liên hệ [YTT Consulting!](#)

